

Sēklkopības nozare Latvijā 2012. gadā skatījumā

Latvijas Sēklaudzētāju asociācija

Prezentē: Sanita Zute

23.10.2012, LOSP

Sēklkopība – šķirnes sēklu pavairošana ražošanas vajadzībām, saglabājot šķirnes sākotnējās labās īpašības

Sēklkopības sistēma:

- 1) selekcija
- 2) valsts šķirņu salīdzināšana (SĪN tests)
- 3) **sēklu ražošana un tirdzniecība**
- 4) sēklu kontrole - sertifikācija

(J.Naudiņš Lauksaimniecības augu selekcija un sēklkopībā, R:Zvaigzne, 1972)

Tiesiskā bāze

« Sēklu un šķirņu aprites likums »

(Likuma nosaukums 16.12.2010. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 31.12.2010.)

1.pants. Likuma mērķis

(1) Šā likuma mērķis ir:

- 1) aizsargāt sēklu patērētājus no **nekvalitatīvu sēklu lietošanas sējai;**
- 2) **reglamentēt** lauksaimniecības kultūraugu, dārzeņu, augļu koku un ogulāju **šķirņu apriti.**

Tiesiskā bāze

Valsts funkciju realizēšana sēklkopībā:

MK: izdod sēklaudzēšanas un sēklu tirdzniecības noteikumus katrai kultūraugu grupai, apstiprina Latvijas Augu šķirņu kataloga nolikumu;

ZM: izstrādā valsts sēklaudzēšanas politiku atbilstoši valsts agrārajai politikai (likumdošana + atbalsts pasākumi)

VAAD: **sertificē sēklas**, uzrauga un kontrolē sēklu apriti;

- veic visas darbības, kas saistītas ar **Latvijas augu šķirņu kataloga**, Eiropas Savienības lauksaimniecības kultūraugu kopējā kataloga un Eiropas Savienības kopējā dārzeņu šķirņu kataloga;
- īsteno starptautiskās Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (OECD) shēmas šķirņu sertifikācijai **sēklu apritei starptautiskajā tirgū**;
- kārtro un uztur Kultūraugu uzraudzības valsts informācijas sistēmas **Sēklaudzētāju un sēklu tirgotāju reģistru**.

Sēklaudzētāju un tirgotāju reģistrs

Kopējais reģistrēto uzņēmumu skaits 01.09.2012.: - 452

t.sk., sēklaudzētāji - 364

tirgotāji/saiņotāji – 88

Aktīvo sēklaudzētāju skaits 2012. gadā – 122 (2011. – 128)

t.sk. labību sēklaudzētāji - 64 (2011. - 60)

zālaugu – 61 (2011. – 59)

kartupeļu – 24 (2011. – 25)

<http://www.vaad.gov.lv/sakums/registri/skd-seklaudzetaji.aspx>

Sēklu ražošanas apjomi un sējplatības:

Sēklas, tonnas	2004. ražās gads	2011. ražās gads
Sertificēta sēkla	29547	16433
zālaugi	468	522
kartupeļi	2736	2899
labības	26278	13012
eļļas un šķiedraugi	65	0
dārzeni

Sējplatības, tūkst. ha	2004.	2011.
Kopējā sējplatība:	899	1086
zālaugi	303	387
kartupeļi	49	30
labības	437	526
eļļas un šķiedraugi	54	121

Nozares SVID analīze:

Pozīcija	Plusi	Mīnusi	Risinājumi
Nozares jauda	Sējplatības aug Agroklimatiksie apstākļi piemēroti Pieredzējuši sēklaudzētāji	Pieprasījums pēc sertificētas sēklas svārstīgs «Pelēkais sēklu tirgus»	Zināšanas, Motivācijas pasākumi Pasākumi « PST» ierobež.
Konkurence	Pieredze, tradīcijas Sadarbība ar konkrētu pasūtītāju	«Pelēkais sēklu tirgus»	Risku dalīšana – daudznozaru saimn. Kooperācija Pasākumi « PST» ierobež.
Tirgus	Plašs šķirņu piedāvājums Sēklu tirdzniecība ārpus LV Sēklu pieprasījums LV	Selekcionāru tiesības Sēklas lietotāju pirktspēja «Pelēkais sēklu tirgus»	Zināšanas Kooperācija Motivācijas pasākumi
Resursi – zeme, cilvēki, enerģija, finanses	Daudznozaru saimniekošana Pieredzējuši speciālisti Valsts un ES atbalsta programmas	Novecojuši MTB Paaudžu maiņa Kredītu pieejamība Peļņas stabilitāte zema	Īpašs atbalsts investīcijām Profesionālā izglītība Kooperācija Pasākumi « PST» ierobež.
Loģistika	Ražošanas koncentrācija Sadarbība ar sēklu tirgotājiem LPKS iesaistīšanās sēklu apritē	Mazo saimniecību vieta Konkurētspējīga sēklas cena/līgumattiecības	Kooperācija

Nozares SVID analīze:

Pozīcija	Plusi	Mīnusi	Risinājumi
Pašizmaksa, cena, kvalitāte	Valsts un ES atbalsts Ir pieprasījums pēc augstāko ataudzējumu sēklas materiāla	Iespējas atpelnīt investīcijas - cenas un pieprasījuma svārstības Kvalitāte un MTB	Kooperācija Tirgus paplašināšana ārpus LV Pasākumi « PST» ierobež.
Pārbaudes un uzraudzība	Perfekti sakārtota likumdošana un VAAD pārraudzība, ja	«Pelēkais sēklu tirgus»	Pasākumi « PST» ierobež. Ierosinājumi atvieglot likumdošanas normas
Eksports/ imports	Pozitīvi piemēri zālaugu sēklkopībā. Kvalitāte ir konkurētspējīga	Loģistika Komunikācija	Kooperācija
Politiskie faktori	Politiski lēmumi par atbalstu sēklu ražotājiem	Līdz šim nav definēta nozares stratēģija un attieksme pret «pelēko sēklu tirgu»	Sēklkopības kā nozares vietas un mērķu apzināšanās Latvijas l/bas kopējā politikā

Atslēgas vārdi sēklkopības nozares attīstībai:

Zināšanas/izglītība

Kooperācija / komunikācija

Pasākumi « PST » ierobežošanai

Kā motivēt lauksaimniekus izvēlēties augstas kvalitātes sēklu saviem sējumiem:

- Daži no variantiem:
 - nozares politikas/stratēģijas izstrāde**, - stiprinātu sabiedrības izpratni par sēklkopības lomu, nepieļautu lauksaimnieciskās ražošanas līmeņa pasliktināšanos neapdomīgas sēklkopības politikas dēļ;
- skaidri definēt **kvalitatīvas(sertificētas) sēklas izmantošanu** kā vienu no labas lauksaimniecības prakses īstenošanai saimniecībās
- jaunu **zināšanu un informācijas** par sēklkopību un tās lomu izplatīšana lauksaimnieku aprindās
- **motivēt sēklu ražotājus/sēklu lietotājus**
 - **finansiāli atbalstīt** sertificētas sēklas pircējus, lai kompensētu izmaksu starpību, kas rodas iegādājoties sertificētu nevis nesertificētu sēklu;
 - **atbalstīt** lauksaimnieku - **sēklkopju sadarbības paplašināšanos kooperējoties** vai kā citādi apvienojot spēkus nozares stiprināšanai;
 - **ieviest/ motivēt** piešķirt atvieglojumus investīciju piesaistei tieši sēklkopības materiāli tehniskās bāzes modernizācijai.

Zināšanas un to izpratne ir pamats
sasniegumiem jebkurā darbā

Paldies par uzmanību !

Lielākie sēklu ražotāji :

Sugas	Saimniecības - 2012	Saimniecības - 2011
Graudaugi 6230 ha 34%	Uzvara – Lauks – 804 ha	‘Uzvara Lauks’ – 450 ha
	Kotiņi - 594 ha	‘Krustmaļi’ (Saldus) – 435 ha
	Krustmaļi (Saldus) - 443 ha	‘Kotiņi ’ (Viļaka) - 375 ha
	Eriņi (Bauska) – 291 ha	
Zālaugi: 2247 ha 28%	Skrīveru sēklk. Saimn. - 227 ha	‘Skrīveru sēkl.saimn.’– 225 ha
	Krustmaļi (Durbe) – 174 ha	‘Krustmaļi ’ (Durbes)– 123 ha
	Lācīši (Gulbene) – 114 ha	‘Lācīši’ (Gulbene) - 113 ha
	Aizkraukle A - 111 ha	
Kartupeļi 290 ha 48%	‘Latfood Agro’ – 48 ha	‘Latfood Agro’ – 52 ha
	Valsts Priekuļu LSI - 37 ha	‘Valsts Priekuļu LSI’ – 42 ha
	Aloja Agro, - 37 ha	‘Aloja Agro’ - 19 ha
	Rudzīši (Jaunpils) – 18 ha	

Lauku apskatēm pieteiktas platības 2012 – 8768 ha (2011 - 7625 ha)

